

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

מגילה - י"ט

- היתה כתובה בסם ובסיקרא, בקולמוס וקנקנתום, לא יצא. מהם?
 סם - זרניך, סיקרא - צבע אדום שצובעין תריסים. קולמוס - שרף אילן. קנקנתום - צבע נעליים שחור. דיפתרא - קלף שאינו מעובד כל צרכו. נייך - עשבים המודבקים. עד שתהא כתובה אשורית - שנאמר "ככתבם [אשורית] וכזמנם".
 המקור שצריך בקלף ובדיו - גזירה שווה: "ותכתוב אסתר" ובירמיהו "ואני כותב על הספר ובדיו".
- בן עיר שהלך לכרך ובן כרך שהלך לעיר, מתי קורא?
 אם עתיד לחזור למקומו קורא כמקומו, ואם לאו קורא עמה. ופירש רבא שדוקא כשבן הכרך יחזור בליל י"ד, אבל אם יחזור לכרך אחר עלות השחר יקרא בליל י"ד בעיר. ומקורו של רבא: אחר שנאמר 'היהודים הפרזים' למה נאמר 'היושבים בערי הפרזות'? - ללמד שפרוז בן יומו [ליום אחד] נקרא פרוז. והסברא נותנת שא"כ אף מוקף בן יומו נקרא מוקף.
- רבא: בן כפר שכבר קרא ביום הכניסה, ונמצא בליל י"ד בעיר, אפילו אם לא עתיד להישאר אחר עלות השחר בעיר קורא עמה בליל י"ד. מדוע?
 שמעיקר הדין זמן קריאתו בליל י"ד, וכל מה שחכמים הקלו כדי שיהיו פנויים ביום י"ד לספק מים ומזון, היינו משום שביום י"ד יהיו בכפרים, אך אם נמצא הוא כעת בעיר צריך לקרוא בי"ד. [והקשה לו אבאי מברייתא וענה רבא שצריך להגיה הברייתא].
- מהיכן צריך לקרוא את המגילה כדי לצאת ידי חובה?
 ר"מ: כולה. ר' יהודה: מ'איש יהודי. ר' יוסי: מ'אחר הדברים האלה. רשב"י: מ'בלילה ההוא. מקורם - לר' יוחנן: כולם מקרא אחד דרשו: 'ותכתוב אסתר המלכה ומרדכי היהודי את כל תוקף' ונחלקו באיזה תוקף. לר"מ: תוקף אחשורוש. לר' יהודה: תוקף מרדכי. לר' יוסי תוקף המן ולרשב"י: תוקף הנס. לר' הונא: 'ומה ראו על ככה ומה הגיע אליהם' לר"מ: מה ראה אחשורוש שנשתמש בכלי המקדש 'על ככה' שחשב שעברו 70 שנים ולא נגאלו. 'ומה הגיע אליהם' - שהרג את ושתי. לר' יהודה: מה ראה מרדכי שהתגרה בהמן 'על ככה' כיון שעשה עצמו ע"ז ו'מה הגיע אליהם' שהתרחש הנס. לר' יוסי: מה ראה המן שנתקנא ביהודים 'על ככה' שמרדכי לא השתחוה 'ומה הגיע' שתלו אותו וכו'. לרשב"י: מה ראה להביא ספר זכרונות 'על ככה' שהזמינה אסתר את המן, 'ומה הגיע' - שהתרחש הנס. וההלכה כר' מאיר שצריך לקרוא כולה, ולכו"ע צריך שתהיה כתובה כולה.
- לענין מה מגילה נקראת ספר ונקראת איגרת?
 ספר - שצריך לתופרה בגידים, ואם תפרה בחוטי פשתן פסולה. איגרת - שמספיק להטיל בה 3 גידים עם רווחים שווים ולא צריך לתפור כל האורך.
- אלו מימרות למדנו של ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן?
 א. הקורא במגילה המחוברת עם כתבי הקודש אחרים לא יצא - שאינו נראה כקורא לשם פרסום הנס.
 [ולדעת רבא אם הקלף של המגילה קצר או עודף מעט על הקלפים של שאר הכתובים מותר, כיון שיש לה היכר ופרסום].
 אמנם ר' יוחנן אחר שפסק כך, הכה על קודקודו - חזר בו מעט, שדווקא בציבור לא יצא אבל ביחיד מועיל.
 ב. השוליים שחייבים להשאיר לא תפורים ביריעות ס"ת למעלה ולמטה, הם הלכה למשה מסיני.
 אמנם אח"כ הכה על קדקודו ואמר שהיא תקנת חכמים שלא יקרע הספר שכך יבחין אם מהדקו מדי.
 ג. אילו היה נשאר במערה שעמדו משה ואליהו כשעבר הקב"ה כנקב מחט שבעדו יבקע אור ה', לא היו יכולין לעמוד לאורה, לפיכך הסתירם ה'
 ד. "ככל הדברים אשר דבר ה' עמכם" - דקדוקי תורה - ריבויין ומיעוטיין. דיקדוקי סופרים - במשנת הראשונים ומה שעתידין לחדש - מגילה.
- הכל כשרין להוציא אחרים במגילה חוץ מחש"ו, ר' יהודה מכשיר בקטן. האם חרש אף בדיעבד אינו מוציא? [פירוט השקלא וטריא]
 להו"א לדעת משנתנו אינו מוציא וכשיטת ר' יוסי שאמר הקורא שמע ולא השמיע לאוזנו לא יצא. משמע אף בדיעבד ולפיכך חרש אם אינו שומע אינו מחויב וא"כ אינו מוציא. ורצו לדחות שלמשנתנו מוציא בדיעבד וכשיטת ר' יהודה שהשמעה לאוזנו אינה מעכבת בדיעבד. ואע"פ ששוטה וקטן אף בדיעבד לא מוציאים אחרים, חרש יכול להוציא. ואע"פ שמשמע שרק הסיפא ר' יהודה נתקן את המשנה שדברי ר' יהודה רק לפרש שקטן שהגיע לחינוך אפילו לכתחילה מוציא ובאמת כולה ר' יהודה. אלא שאם כך - הברייתא: 'חרש המדבר ואינו שומע תורם לכתחילה אין כמי להעמידה'. שלר' יהודה רק בדיעבד ולר' יוסי אינו יכול כלל. ואם נפרש שלר' יהודה חרש תורם אף לכתחילה יוקשה הברייתא לא יברך ברכת המזון בלבו, ואם ברך יצא. וכמי נעמידה הרי אין מי שסובר שמועיל רק בדיעבד. [מסקנת הגמרא תתבאר בדף הבא]

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)